Arad, XXXVIII. évf. 285. szám. 1923. december 28. Péntek

Szerkesztőség
Arad, Acsév-palota.
Kiadóhivatal
Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-út.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)
Sürgönycím: Közlöny, Arad
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS
HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
Egész évre ... ... 480 Lei.
Fél évre ... ... 240 Lei.
Negyed évre ... ... 120 Lei.
Havonta ... ... 40 Lei.
Hirdetések díjszabás szerint
Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 2 lei, vasárnap 3 lei. Bucurestiben 50 bani-val több.

Az igazság szava

csendült végig tegnap a parlament nagy ülésztermében. Az elkeseredett harcokhoz, kíméletlen személyi támadásokhoz, miniszterelnöki és szakminiszteri expozékhoz szokott parlamentben egy képviselő, cikornyás frázisoktól mentes beszédben a pártatlanság és tárgyilagosság tisztaságával megmondta az igazat és igazát el kellett ismerni mindenkinek.

Az igazságmondó dr. Lupas nemzeti párti képviselő volt, aki hidegen, ésszerűen mondotta a következő szavakat: „A kisebbségi egyházakkal jól kell bánni, mert ezzel elejét vesszük annak, hogy azok vezetői másfelé orientálódjanak. A kisebbségeknek meg kell adni minden jogot, mert nekünk is meg voltak a magyar rezsim alatt minden jogaink". Ezek a minden szenvedélyesség nélkül elmondott szavak rámutatnak arra, hogy egy polyglott államban, a keleti Svájcban milyen politikát kell folytatni, hogy az ország minden polgára komolyan hazájának ismerhesse el hazáját. Az erdélyi magyar kisebbségnek ez a nyilatkozat nagy elégtétel, mert annak a nemzeti pártnak egy tagja beszélt így, amelynek többsége Erdélyből került ki s így ismeri a románok helyzetét a magyar rezsim alatt.

Lupas dr. tovább beszélt és a következő kérdéseket intézte a parlamenthez: „Mit akarnak önök megvédeni a kisebbségekkel szemben? A román nyelvet? Nincsen arra semmi szükség, a román nyelv meg tudta védeni fennmaradását Erdélyben a magyar rezsim alatt is és meg fogja tudni védeni azt továbbra is." A magyar kisebbségnek a trianoni békeszerződésben biztosított és a szankcionált gyulafehérvári határozatok által lefektetett jogai még nem jelentik a román nyelv háttérbe szorítását. Azzal, hogy a magyar egyházak részére megadják a legteljesebb autonomiát, nem nyúlnak hozzá iskoláikhoz, nyelvükhöz, kulturájukhoz és hagyományaikhoz, a román nyelvet sérelem nem éri és nem is kell annak fennmaradását féltení. Az erdélyi magyar kisebbség nem törekszik hegemónia felé, csak szabadon akar élni vallásának, nyelvének, kulturájának és tradicióinak, legalább is olyan mértékben, mint ahogy 1918 előtt a románok tehették ezt Erdélyben.

A megnagyobbodott és a konszolidáció után oly nagyon vágyakozó Romániának a békesség és a humanizmus politikáját kell követni. Arra kell törekednie, hogy Romániában minden polgár, nyelvi és vallási különbség nélkül úgy a kötelességekben, mint a jogokban teljesen és minden megszorítás nélkül a szó ideális értelmében egyforma legyen. Lupas dr. beszédének kiszakított részei csak ismételt igazságok voltak és ezek a kis apró igazságok fogják közelebb vinni a keleti Svájcot a nyugati Svájchoz.

Nemzeti párti beszéd a kisebbségek mellett.

(Lupas dr. kritikája az egységesítésről. — Vaida-Voivod érdekes felszólalása.)

Bucurestiből jelentik: A Kamara nappali ülésén még mindig a költségvetést tárgyalják, az éjjeli üléseken pedig a román-jugoszláv határkiigazításról szóló jegyzőkönyv feletti vita folyik. Különös érdekessége a mai ülésnek az, hogy a nemzeti párt szónoka Lupas dr. — *a kisebbségek érdekében emelt szót.*

A költségvetési vitához hétfő délután *Simionescu* szólott hozzá, többek között csodálkozását fejezte ki, hogy *a költségvetésből hiányzik a háborúban meggazdagodottak adója.* Majd a *köztisztviselők fizetésének a rendezését sürgette.* A kulturális helyzetet bírálta ezután és sajnálattal konstatálta, hogy *hiányzik az emberekből az erkölcsi erő,* ami pedig ezelőtt meg volt. Kérte a kormányt, hogy nagyobb összegeket fordítsanak *kulturális* célokra.

Lupas dr. beszéde.

Lupas dr. nemzeti párti beszélt ezután, aki megállapította, hogy a jelenlegi költségvetést az 1914. évi költségvetés alapján készítették el.

— Mi — mondotta Lupas dr. — akik harcoltunk az egyesülés érdekében, nem nézhetjük, hogy egyes intézményeinket, amelyeket nagy munka árán szerveztünk, bucurestii mentalitással alakítsák át. Kéri a kormányt, hogy

legyen engedékenyebb az újonnan csatolt területekkel szemben.

Vegyen példát a történelemből, a mely minden bizonnyal intő példával fog szolgálni. Az egységesítés jelenlegi formájában csak irott malaszt marad. Az egyesülés az összes románok akaratából történt. Ennélfogva *egyforma elbánást kér a csatolt területekre vonatkozólag is.* Kéri, hogy a törvények megalkotásánál és azok alkalmazásánál vegyék tekintetbe a csatolt területek speciális helyzetét. Példának felhozza az 1859-ben történt egységesítést. A moldovai forradalom alkalmával *Cogalniceanu portréját egyszerűen elégették.* Lupas dr. beszéde nagyobb izgalmat kezdett kiváltani a képviselőházban ezért *Orleanu elnök figyelmeztette, ha továbbra is ilyen tónusban folytatja a beszédet, akkor megvonja tőle a szót.*

Lupas dr. folytatja beszédét: Kifogásolja a kormány kulturális munkáját, amely a civilizáció érdekében nem tett semmit. A kisebbségi problémáról szólva kijelentette, hogy

a kisebbségi egyházakkal jól kell bánni, mert ezzel elejét vesszük annak, hogy azok vezetői másfelé orientálódjanak. A kisebbségeknek meg kell adni minden jogot, mert nekünk is megvoltak a magyar rezsim alatt minden jogaink.

Bratianu Vintilla: Nem folyamodnának ismét a néplighoz? Lehet a román parlamentben ilyen hangon beszélni?

Maniu: Önnek szabad engem Budapestre küldeni?

Lupas dr.: Mit akarnak önök megvédeni a kisebbségekkel szemben? A román nyelvet? Nincsen arra szükség. A román nyelvet meg

És kigyulladt a fáklya . . .

(Uj irodalmi folyóirat Aradon.)

— *Vegyétek és egyétek* — im ezzel tárják elénk, szegény elkésett, eltévedt, árván bolyongó magyar iró-Krisztusok kincsteli lelkük minden gazdagságát. Mert Krisztus minden iró — megváltó és mártír — aki a magyarul irás sulyos keresztjét hordja ma a válán. — *Vegyétek és egyétek* — zeng az ólmot olvasztó hang a bedugott fülek peremén, a magyar sötétségen át, feltör az égre, keres és hajszol, magyar asszonyok, uj Veronikák jöttök-e a megérintés puha gyolcsával, hogy uj erőt adjatok a fáradt krisztusoknak?

Hozzátok szól a kiállítás, testvérek, magyarok. Hozzátok, akik most belenézhettek a fáklyába a mit egypáran gyujtottak a székely havasok sötétbeborult, ködlepte ormán, hogy eljusson hozzátok a fénye, hogy tudjátok, hogy vannak, hogy ragyogva-ragyogjon a fáklya, a tudás fáklyája, mindenhová ahol magyarul mesél az anya a csecsszopó gyereknek: voltunk és vagyunk, magyarul iró, éhező vándorok, kitagadottak, kővel megdobottak, sokszor megrugdosott, soha meg nem becsült, örökké hivő, szent igehirdetők. Ezt beszéli nektek a most meggyujtott fáklya, testvérek, magyarok, székely bércek között, a Mátra aljában, a Duna mellékén, a szőke Tiszánál, halljátok meg mindenhol, mindenütt, forduljatok felé a sötétségből kigyult ragyogó virágnak és ne hagyjátok kialudni. Nyiljon ki végre a fületek és nyiljon meg végre a szivetek, szeressétek és segitsétek azt, aki a ti nyelveteken szól hozzátok, aki az árva tiz körme keserves kinjával, felkent homloka véres verejtékével a ti utatokat vájja a Jövendő járhatatlan országutján.

A magyar iró sorsa mindig nehéz sor volt. Csokonai Vitéz Mihálytól Petőfin és Aranyon keresztül Ady Endréig az volt a sora a magyar irónak, hogy kemény, töretlen ugarba szórja el a lelke bőkezü magját és élete végéig, kineveve és kigunyoltan, éhezve és megnemértve várja a soha ki nem kelő kalászt. Pedig akkor nem országhatárok két lakattal elzárt kapuján kellett keresztül vergődni a hangjuknak, mint most, amikor a szerteszét elkeveredett nyájat hivja össze az árván maradt bojtár. Ha szent és mártíromos küldetés volt valaha magyar irónak lenni, mennyivel szentebb és mennyivel magasztosabb ma, amikor még tőretlenebb az ugar és amikor a forgószél istenem ki tudja hová röpíti az elszórt szó-magot! És mégis vannak ég felé néző, igét hirdető, glóriás vándorok, akik magyar szóval az ajkukon soha el nem mulló hittel indulnak az éccakába, hogy a még meg nem talált hajnalt elhozzák minekünk.

„Genius" cimen néhány napja olyan irodalmi értékü és kiállitásu folyóirat hagyta el a sajtót, amely nem csak hogy Erdélyben, hanem mindenütt ahol magyarok laknak páratlanul áll. Büszkék vagyunk arra, hogy ez a folyóirat, amely a legteljesebb magyar irodalmat dokumentálja Aradról indult ki és kétszeresen büszkék, hogy Arad adja a magyarságnak azokat az

tudta védeni fennmaradását Erdélyben a magyar rezsim alatt is és meg fogja azt védeni továbbra is. Önök talán nem hisznek a román nyelv fennmaradásában?

De nemcsak a kisebbségi egyházaknak vannak sérelmeik — folytatja beszédét Lupas dr. — hanem a román egyházakat is számos sérelem érte. Állitásának bizonyitására több konkrétumot sorol fel.

A hétfő éjjeli ülés szenzációja *Vaida-Voivod* Sándor felszólalása volt, aki a bánáti határmegállapitás kérdésében beszélt. Vaida beszédéről, még a kormánypárt hivatalos lapja, a Viitorul is elismerőleg nyilatkozott és azt irja, hogyha mindég ilyen beszédek hangzanának el a román törvényhozó testületek ülésein, akkor azoknak szinvonala magasan a mai felett állana. Vaida beszédét óriási taps előzte meg. A nemzeti párt percekig ünnepelte népszerü vezérét. Majd mikor a csend helyreállott, Vaida emelkedett hangon kezdte meg beszédét.

— Mielőtt a pártokhoz apellálnék, hogy ilyen fontos kérdésben mint a bánáti kérdés is, egy pillanatra üljenek el és *némuljanak el a pártharcok.* Vegyük a kérdést alapos tárgyalás alá. Vaida kijelentését néma csendben fogadták. Vaida beszéde elején visszapillantást vetett az alba-iuliai határozatra, a párisi tárgyalásokra, Nagyromania első parlamentjében lefolyt vitákra, a Vaida kormány megalakulására, azokra a pressziókra, a melyeket a liberálisok ellene alkalmaztak és végül a legkompetensebb aktákból meritett argumentumokkal bizonyitja, hogy olyan volt a helyzet, hogy *kénytelen volt a kisebbségi klauzulákat elfogadni és aláirni.* Ami a bánáti határmegállapitást illeti, nem tudott megállapodásra jutni, mert *éppen akkor, mikor eredményt érhetett volna el Lloyd Georgenál, a liberálisok irigységből megbuktatták kormányát és emiatt munkáját nem tudta befejezni.* A bánáti határt a sevrési békeszerződés állapitotta meg, amelyet *Take Jonescu* irt alá, miután minden elképzelhetőt elkövetett, hogy megmentse a Bánátból amit megmenteni lehet.

Követeli, hogy olyan szerződést kössenek Jugoszláviával, amely biztositja békés életünket a szerbekkel.

Beszéde befejező részében erős szavakkal annak a reményének ad kifejezést, hogy a határkiigazitásra vonatkozó jegyzőkönyvet nem szavazzák meg. Ha azonban mégis szavazásra kerülne a javaslat, tudják meg, a szomszédokban maradt románok, hogy lelkünk továbbra is velük lesz.

Vaida beszédét nagy óvációval fogadták. Ezután két liberális képviselő szólalt fel a bánáti határkiigazitás ügyében és ők is mindenben magukévá tették Vaida kijelentéseit.

Görögország a liberális monarchia utján.

(Venizelosz hazatérése a belső béke kulcsa.)

Athénből jelentik: A lapok jelentése szerint a görög hadsereg tisztjei elhatározták, hogy *Venizeloszhoz* azzal a kéréssel fordulnak, térjen vissza Görögországba a hatalom átvételére és korlátlan teljhatalomra támaszkodva, tisztázza az ország belső helyzetét. A katonai szövetségek kötelezik magukat, hogy Venizelosz visszatérése napján *kijelentik feloszlásukat és politikával többé nem foglalkoznak.* Számos liberális politikus, köztük *Gonatasz* miniszterelnök is, táviratilag szólitotta fel Venizeloszt, hogy térjen vissza és vegye át a hatalmat. Ezzel szemben hirek vannak arról, hogy a köztársaságiak *Venizelosz visszatérése előtt proklamálni akarják a köztársaságot.*

A Havas iroda jelentése szerint egy képviselőkből álló küldöttség pénteken Párisba utazott, hogy átadja Venizelosznak az Athénbe való visszatérésre és a hatalom átvételére szóló meghivást Plasztirasz forradalmi vezér levelével együtt, amely *Venizelosz visszatérésének sürgős szükségét hangsulyozza.*

A római *Tribuna* athéni levelezője jelenti, hogy *Venizelosznak* Athénba való visszatérése meglepetéseket hozhat. Nem lehetetlen, hogy régi népszerüségének visszaszerzése érdekében *a liberális monarchia előharcosaként lép föl,* mert a nép és az alkotmányozó nemzetgyülés többsége ennek az államformának hive és maga *Venizelosz sem ellenzi.*

Egy athéni jelentés szerint a konzervativ és külföldön élő görög képviselők az antanthatalmak athéni diplomáciai képviselőihez memorandumot intéztek, amelyben *tiltakoztak a görög nemzetgyülési választásoknál követett eljárás ellen.*

A katonatisztek ligája, Venizeloszhoz intézett táviratában, visszatérésének feltételéül a köztársaság kikiáltását kötötte ki. *Egyre valószinübb, hogy Venizelosz visszatér Görögországba,* mert a népnek is, a nemzetgyülés tagjainak is az a kivánsága, hogy az országban végre *visszaálljon a normális állapot,* amelyből az 1922-iki chiosi katonai fölkeléssel kezdődött forradalmi mozgalom vetette ki. A nép bizonyos katonai vezetőszemélyiségek zsarnokoskodását már nehéz tehernek érzi. A választások eredménye is azt igazolja, hogy a görög nép legfőbb óhaja, hogy az országban tartós rend és nyugalom legyen.

Üzletnyitás 500 lej alaptőkével.

(Azt is kölcsön kérték. — Honti (Genál) Tibor szélhámos multja. — Komáromy Boriskát szabadlábra helyezték.)

(Saját tudósitónktól.) Honti (Genál) Tibor előkelő temesvári családból származik, édesapja épitészmérnök volt. A kommün alatt az exaltált Honti nagy szerepet vitt, különösen Szegeden s a kommün bukása után szökött Temesvárra, ahol a szociálista párt magyar lapjának lett a munkatársa. Temesvárott is a szélső baloldali álláspontot képviselte s főként az ifju vasmunkások között fejtett ki nagymérvü agitációt.

Az általános sztrájk letörése után Honti Tibort *kitették* a munkáslapból és a pártból, mert

azzal gyanusitották, hogy ő árulta el a vezéreket.

Ekkor ügynöki irodát nyitott, majd kijárásokkal kezdett foglalkozni. Időközben megismerkedett a sziguranca egy volt detektivjével, a ki katonaszabaditási ügyekben *„dolgozott".* Egy ilyen ügyből kifolyólag a katonai hatóságok le is tartóztatták, de néhány havi vizsgálati fogság után ujból szabadlábra helyezték. Kiszabadulása után *Heks* Frigyessel, egy volt gazdatiszttel és hirdetési ügynökkel, valamint egy *aradi pékmester leányával,* S. Rózsival megnyitották az *Einbiricos* cég temesvári fiókját. *Üzleti tőkéjük az az 500 lej volt,* amelyet S. Rózsi egy *Popper* nevü urtól kapott kölcsön. Honti és S. Rózsi megismerkedtek dr. *Stein* temesvári ügyvéddel, megnyerték társnak, *majd S. Rózsi dr. Stein felesége lett.* Ekkor alapitották az aradi fiókot, amelynek élére *Heks* Frigyes került, később azonban Honti is átköltözött Aradra. Honti, alig, hogy a hajózási vállalat megkezdte müködését gyönyörü lakást vett, elegánsan berendezte, zongorát vásárolt, szakácsnőt és gyereklányt tartott s csak most derült ki, hogy milyen bünös uton szerzett összegekből.

Honti különben igen értékes irodalmi müködést fejtett ki. *Irásai megjelentek a Nyugatban,* a Napkeletben és a Keleti Ujságban. Több versét leközölte a Ma és német antológiákban is számos verse jelent meg. Felesége iránt, aki a budapesti villamosmüvek főpénztárosának leánya' általános az őszinte részvét.

Honti (Genál) Tibor kihallgatását már befejezték az aradi államrendőrségen. Ivekre terjedő jegyzőkönyvbe diktálta beismerő vallomását. Honti Tibor semmit sem tagadott. Elmondotta, hogy Jugoszláviába szándékozott szökni, előbb azonban a lugosi ügyfeleitől akart még pénzt szerezni. Az aradi rendőrséghez érkezett feljelentések összesen kétszázezer lej elsikkasztásával vádolják a szélhámos ügynököt. Azonban Aradra a megkárositottaknak csak egy része tett feljelentést, mert Honti (Genál) Temesváron, Lugoson és Bucurestiben is dolgozott, vagy dolgoztatott. Ma délelőtt átkisérték az ügyészség fogházába. *Komáromy* Boriskát akit ebben az ügyben bünrészeséggel vádoltak, *szabadon bocsátotta a rendőrség, mert sulyosan megbetegedett.* Az eljárás tovább folyik Honti és büntársai ellen.

Beszélgetés Alenchuau Chaug kinai miniszterrel.

(Az Európát, Amerikát és Japánt bejáró kinai tanulmány-bizottság elnöke nyilatkozik a Közlöny bécsi szerkesztőjének.)

(A *Közlöny* bécsi szerkesztőségétől.) Néhány nap előtt érkezett meg Bécsbe az a kinai bizottság, amely a pekingi kormány Európa, Amerika és Japán gazdasági viszonyainak tanulmányozására küldött ki. Az exotikus bizottság elnöke Alenchuau Chaung kinai miniszter, európai képzettségü államférfiu, aki tanulmányait Európában végezte és mérnöki oklevelét is itt nyerte. A *Közlöny* bécsi szerkesztőjének alkalma volt Alenchuau Chaung miniszterrel beszélgetést folytatnia. A beszélgetés során a miniszter a következőket mondotta:

— Kinát szeptember 18-án hagytuk el. A pekingi kormány hivatalos jelleggel ruházta fel utazásunkat, amelynek célja az, hogy ugy praktikus, mint teoratikus oldaláról tanulmányozzuk Európa, Amerika és Japán gazdasági viszonyait. Mindenekelőtt meg kell vizsgálnunk azt, vajjon milyen lehetőségek vannak arra vonatkozólag, hogy Kina az egyes országokkal kereskedelmi viszonyba lépjen. Hazatérésünk után részletes tanulmányban be kell számolnunk uti tapasztalatainkról, egyuttal könyvet kell irnunk, amely a kinai kereskedők utmutatásául szolgáljon. Habár Kina még ma is régi gazdaságán, több évezredes kulturáján csüng, az uj idők követelményei mégis bebocsátást kérnek birodalmunk kapujain. Főként a parti vidékeken terjed lassanként az uj idők szelleme. A kinai intelligencia örömmel köszönti ezt és felkészülve akarja fogadni. Kina és népe az uj idők szelleme segitségével nagygyá és nem rabszolgává akar lenni. Bizottságunk tag

A gazdag tartalmu Tüzet Erdély legnagyobb irodalmi és müvészeti folyóiratának üdvözöljük azon meggyőződésben, hogy jelentős missziót teljesit azáltal, hogy összefogja az erdélyi fiatal magyarság kulturális erőit és egy izlésesen megszerkesztett folyóiratban oly erős kapcsot teremt Erdély és a nagyvilág között, amely az irodalom utján hidat épit a megértés felé.

Ráth Károly.

jai sorában ott találhatók gazdasági életünk kiválóságai, ezeknek feladata, hogy előkészitsék Kina részvételét a modern gazdasági életben.

— Eddig Franciaországot, Belgiumot és Németországot utaztuk be. Mostan Ausztria helyzetét, az itteni viszonyokat akarjuk alaposan tanulmányozni. Sorba fölkerestük az összes európai országokat és természetesen ellátogattunk az összes dunai utódállamokba is. Bécsből valószinüleg Csehországba, onnan pedig Magyarországba megyünk. Minden valószinüség szerint több mint egy fél évig leszünk még uton és azután Japánon keresztül visszatérünk hazánkba.

Ujabb bonyodalmak a Kampler—Grün bünügyben.

(Grün viszontfeljelentése Kampler ellen. — Kamplerné rágalmazásért és becsületsértésért feljelentette Grünt.)

(Saját tudósitónktól.) A *Közlöny* annak idején részletesen beszámolt arról a szenzációs bünperről, amely Temesvár közönségét izgalomban tartja s az aradi publikumot is élénken érdekli, mert az ügy szereplőit Aradon is igen jól ismerik. *Kampler* Zoltán temesvári fakereskedő tudvalevőleg bünvádi feljelentést tett cégtársa *Grün* Samu ellen sikkasztás, csalás és okirathamisitás miatt és az elrendelt vizsgálat folyamán nemcsak a kihallgatott tanuk igazolták a vádat, de maga Grün is bevallotta azok helyességét. — Ilyen viszonyok között mindenki várta Grün letartóztatását, ámde Grün ügyes fogással élt és — *viszontfeljelentést adott be Kampler ellen* azon a cimen, hogy az üzleti könyvekben olyan kiadási tételek szerepelnek, amelyek nyugtákkal nincsenek igazolva.

Kampler erre vonatkozólag azzal védekezik, hogy igenis, ilyen kiadások tényleg voltak, hiszen ma minden kereskedelmi vállalatnál vannak diszkrét kiadások, a melyeket nem lehet nyugtákkal igazolni és ezekről Grünnek minden egyes esetben tudomása volt s ezek az ő beleegyezésével eszközöltettek. Jellemző, hogy Grün a kihallgatást vezető rendőrtisztviselő előtt kijelentette, hogy Kampler feltétlenül tisztességes ember s hogy neki a diszkrét kiadásokról tudomása volt s igy viszontfeljelentésének csak egy célja van: *összebogózni az ügyet* s Kamplernek kellemetlenkedni.

Kampler Zoltán védője utján beadványt intézett most az ügyészséghez, amelyben erre vonatkozólag több tanu kihallgatását kéri, Kampler Zoltánné pedig dr. *Lintia* Livius ügyvéd utján több rendbeli rágalmazás és becsületsértés miatt tett feljelentést Grün Soma ellen az ügyészségnél, amely ezekre vonatkozólag is elrendelte a vizsgálatot.

Perlik a Vatikánt a protestánsok.

(Érdekes felekezeti per a Krisztus-ereklyékért.)

Newyorkból jelentik: A Krisztus ereklyék tulajdonjogát még eddig egy vallás sem vitatta el a Vatikántól és ezért érdekes, nem mindennapi a legutóbb tartott protestáns gyülés határozata. A Protestáns Világszövetség amerikai tagozata legutóbbi gyülésén határozatot hozott, amely szerint *a protestáns egyháznak éppen annyi joga van a Krisztus ereklyék egy részéhez, mint a katolikus egyháznak. Ezért egyházi pert inditanak a Vatikán ellen, hogy az őket jogosan megillető Krisztus ereklyék egy részét nekik kiadják.* A tárgyalás az összes vallások képviselőiből összeállitott biróság előtt folyna le és ezen a protestáns egyház memorandumot nyujt be, a melyben megindokolja követelését. Egyházi körökben nagy érdeklődéssel várják a pör kimenetelét, mert az itéletnek elvi jelentősége lesz. Kétséges még, hogy a Vatikán képviselőt küld a tárgyalásra, mert ezzel a ténnyel elismerné a protestáns egyház egyenjoguságát.

Olaszország, Franciaország és Oroszország harca a Balkán feletti hegemóniáért.

— Beszélgetés egy diplomatával a görög forradalomról és a Balkán egyéb escményeiről. —

(A *Közlöny* bécsi szerkesztőségétől.) A görög forradalom és a különböző államokból érkező hirek ismét Európa régi délkeleti tüzfészkére irányitották a nemzetközi diplomácia figyelmét. A *Közlöny* bécsi szerkesztőjének ma alkalma volt egy a helyzetet kitünően ismerő és jelenleg is nagy szerepet játszó diplomatával beszélgetnie, aki a balkáni eseményeket a következő szenzációs nyilatkozatban kommentálta:

— Egy athéni sürgöny szerint a királyi palotában ma már *Konduriotis* admirális, Görögország régense székel. A görög királypár Bucurestibe való utazása komoly szimptomája nemcsak a görög, de általában a balkáni helyzetnek. A bucurestii utazás azt bizonyitja, hogy Jugoszlávia és Románia ellenzik a görög köztársaság kikiáltását. Görögországban azonban jelenleg *Venizelosz*, az egykori Balkán-szövetség megalakitója az ur. Konzervativ görög politikai körök Venizeloszt a görög nép rossz szellemének tartják. A világháboru alatt Vilmos excsászár megakadályozta azt, hogy az egyesült német-osztrák-magyar-bolgár csapatok folytassák előnyomulásukat és megszállják Szalonikit. Vilmos e koncesszióval meg akarta erősiteni néhai Konstantin görög király pozicióját Venizelosszal szemben. Kétségtelen, hogy Szaloniki meg nem szállása sulyos károkat okozott a Balkánon harcoló központi csapatoknak, mivel később az antant-csapatok Szalonikit használták fel kikötő-bázisként. Ha akkor az excsászár nem akarja megvédeni a görög dinasztiát, ugy, talán elkerülhető lett volna a Központi front összeomlása a Balkánon, mivel a franciák és angol segitő csapatok nem szállhattak volna partra. — Mostan, a görög köztársaság kikiáltása küszöbén Jugoszlávia akarja megszállni Szalonikit. A balkáni államok forradalmositásán Szovjetoroszország az utóbbi hetekben fokozott erővel dolgozik. Az orosz agitáció folytán ért el jelentős sikereket a kommunista-párt a bolgár választásokon, *Kemal* pasa pozicióját is az oroszok aknamunkája ingatta meg, hogy növelje az elégedetlenséget és elkeseredést ezekben az országokban. A moszkvai kormány célja egy Oroszország irányában orientálódó balkáni föderativ köztársaság megalakitása. Az orosz kormány több ezer ügynökkel, hatalmas összegekkel dolgozik a Balkánon. Másrészt azonban Olaszország és Franciaország is a balkáni hegemónia megszerzésére törekednek. Félő, hogy e két nagyhatalom burkolt harca az orosz törekvéseknek fog engedni és megkönnyiti az oroszok munkáját, holott ez katasztrófát jelentene nemcsak a Balkánra, de egész Európára nézve. Éppen ezért a nagyhatalmak jól tennék, ha ahelyett, hogy egymást akarnák kijátszani, az orosz aknamunkával szemben vennék fel a harcot.

Sport.

— **Külföldi sporteredmények.** Budapestről táviratozzák: A külföldön turázó magyar csapatok a következő eredményeket érték el: Páduában a BTC. a FC. Padovától 3:1 arányban kikapott. Bolognában Bologna válogatott—Törekvés 1:0. Az MTK. Strassburgban játszott a strassburgi válogatott ellen, amely felett 2:1 arányu győzelmet aratott. A goalokat Orth és Winkler rugták. Az UTE. Saarbrückenben játszott az FC. Saarbrücken ellen. A mérkőzés 2:2 arányban eldöntetlenül végződött. A magyar goalokat Jeszmás rugta. Az UTSE. karácsony első napján Milanoban mérkőzött az AC. Lombardiaval, amelyet 2:1 arányban legyőzött. (Félidő 2:0.) A goalokat Reisner és Gally lőtték. Másnap Velencében játszott az ottani kombinált ellen és 3:2 arányban győzött. Mindhárom goalt Gally lőtte. A BAC. Mantuában 1:0 arányban vereséget szenvedett a helyi csapattól. A III. kerületiek Heilbronckarban 5:3 arányban vereséget szenvedtek az ottani csapattól, a 33 FC. pedig Casaleban 1:1 arányban eldöntetlenül játszott az FC. Casale ellen. A 33-asok másnap Speciában 4:2 arányu győzelmet arattak az FC. Specia felett. — Bécsből táviratozzák: San-Sebastianban a bécsi Rapid 7:2 arányban veszteséget szenvedett a Real SC.-tő'

A nép között . . .

Az aradmegyei prefektus körutja.

(Saját tudósitónktól.) Georgescu János belügyi vezérfelügyelő, Aradvármegye prefektusa ma reggel nyolc órakor autón Pécskára utazott, hogy rendszeres megyei szemleutját folytassa. A prefektust a megye vezetői közül többen elkisérték automobilon. A prefektussal mentek többek között dr. German Joe alispán, dr. Bradean Athanaz megyei főorvos, Bartos Jenő az államépitészeti hivatal helyettes vezetője és még többen. A ma megkezdett szemleut előreláthatólag két napig tart és ez idő alatt az egész pécskai járást és községeit meglátogatja a szemlézö társaság. A prefektus elé már a mai napon is igen sok panaszt és kérelmet terjesztettek, amelyekre a prefektus kijelentette, hogy méltányosságuk szerint fog érdemlegesen velük foglalkozni. A prefektus főképpen az utak karbantartásáról, az iskolák ügyeiről, az agrárreform végrehajtásáról és a községek vezetőinek helyes ügykezeléséről érdeklődött. Ezeken kivül magyar szempontból a legnagyobb érdeklődésre a prefektusnak az a cselekedete tarthat számot, hogy érintkezésbe lépett a járás kisebbségeinek képviselőivel és azok kérelmeit és panaszait szivesen meghallgatja. A prefektus körutján mindenütt érintkezésbe lép a magyarság vezetőivel. A prefektus és kisérete valószinüleg pénteken este tér vissza Aradra.

Akinek a halálát egy egész falu megsejtette.

(Ujarad község nagy szenzációja.)

(Saját tudósitónktól.) Érdekes eset tartja izgalomban a csendes ujaradiakat, akiket pedig alig lehet kimozgatni nyugalmukból. Ma reggel az egyik ujaradi asszony sertésóljában megfagyva talált egy öreg koldust, aki az utóbbi időben ott töltötte a hideg éjszakáját. Az öreg *Szöllősi*, ezen a néven ismerték öt, valamikor nagy vagyon ura volt, azonban iszákossága következtében koldusbotra jutott és az aradi szegényházba került. Onnan megszökött és koldulásból tartotta fenn magát, pénzének nagy részét ismét italra költötte. A hideg éjszakák beálltával *Wagnerné* óljában huzta meg magát és az elmult éjszaka ott megfagyott. Az eset furcsa része most következik. Az egyik zsigmondházi korcsma tulajdonosa *Dengl* Oszkárné az öreg koldusnak sokszor juttatott egy kis meleg ételt. Majdnem mindennap betért hozzá melegedni és állandóan ismételte, hogy menynyire jól esik neki, hogy ott befogadják. Az elmult éjszaka Denglné hirtelen felriadt és hallotta, amint valaki a szobában levő széket mozgatta. Felköltötte a férjét, aki felgyujtotta a villanyt, a szobában azonban nem volt senki. Azt hitték, hogy csak hallucináció és ujra lefeküdtek. Félóra mulva mindketten hallották ezt a titokzatos zajt. Denglné balsejtelemmel eltöltve férjének a következőket

mondta: — Meglátod holnap vala kinek a haláláról fogunk hallani. — Reggel azután hallották az öreg koldus halálát hírét. Ez éjszaka több család, amely az öreget állandóan segélyezte, ugyanezt a zajt hallotta. Mindenütt kutatták a zaj okát, azonban sikertelenül.

Ehhez az esethez kommentárt nem kell fűzni. Denglné nem tudhatta éjjel, hogy Szöllősi meghalt, annyi tény. Hasonló esetekről a spiritisztáknak is megemlékeznek, nincs kizárva, hogy ezuttal is telepatikus megsejtésekről van szó.

Hogy áll a lej?

1923. dec. 27-én 100 lejért adtak:

Nálunk:

2.95 svájci frankot,
10 francia frankot,
9.400 külföldi magyar koronát,
16.200 tényleges magyar koronát,
16.800 belföldi magyar koronát,
36.200 osztrák koronát.

Zürichben 2.95 frankot
Párisban 10.25 frankot
Budapesten 12.200—12.500 K-t

És jött a rendőr...

(Karácsonyéji csendélet.)

Az ucca elcsendesedett, csak némelykor sietett egy-egy elkésett családapa csomagokkal felpakolva hazafelé. A hópelyhek sűrűn szálltak a fehér utra, az ablakokból kicsillogott a karácsonyfák ezüstözött dísze és a gyertyák sárgalló fénye. Az ucca a külváros környékén teljesen kihalt, csak a pislogó lámpások szomorkodnak a sarkokon. Egyszerre valahonnan a sötétségből előbukkan két kopott férfi, az egyik harminc, a másik negyvenhárom-negyvennégy év körüli. Az idősebbik ienyegetően hadonászik a másik orra alatt és magatartásából látszik, hogy valamit követel társától. Amikor közelebb érnek, vitatkozásuk hallható lett.

— Add vissza a pénzemet. Nincs nálam egy bani sem és a feleségemnek kell, hogy valami téli ruhát vehessen magának.

— Nem tehetek róla, ha szerencsém volt. Miért adjam vissza, nem loptam tőled — morogtak a fiatalabbik.

— Én nem akartam ma kártyázni, mondtam is neked. Mondtam, hogy az a kétszáz lej a feleségemnek kell. De te nem hagytál békében hazamenni. Add vissza az egyszer a pénzem.

— Nem lehet. Kell az nekem is karácsonyra — röhögött a másik. — Legfőljebb nem kap most az asszonyod ruhát.

— Te gazem . . . és azzal fárohant. A fehér hóban két hemperegő alak viaskodott és egymás torkát fojtogatta.

Egyszerre a sarkon befordult valaki. A lámpafény csillogott sapkája gombján és a verekedők felé tartott.

— A rendőr — kiáltotta el magát az egyik. Felugrottak mind a ketten és kétfelé szaladva eltűntek a sötétségben. Az öregebb még visszakiáltott valamit de a süvítő szélben csak annyit lehetett érteni: — . . . a feleségem . . . és azután ismét csend lett. A rendőr látva, hogy semmisem történt nyugodtan folytatta körutját. A szálló hópelyhek lassan eltüntették a verekedés nyomait és az öreg harangok tompán kongva hívták éjféli misére az ünneplőket. *(M. R.)*

A magyar király-puccs vádlottai visszautasítják az amnesztiát.

(Azért hívták vissza IV. Károlyt, mert az ébredők királyválasztó akcióját félt tartottak.)

Budapestről jelentik: Legutóbb többször volt szó már arról, hogy *a magyar királypuccs vádlottjai uj évre amnesztiában részesülnek.*

A királyper vádlottai azonban *visszautasítják az amnesztiát.* A vádolt politikusok közül most ketten nyilatkoztak egy budapesti lap munkatársa előtt erről a kérdésről: *Gratz* Gusztáv és gróf *Andrássy* Gyula. Gratz Gusztáv hosszu nyilatkozatban kijelenti, hogy *ma is ugy cselekednék, mint két évvel ezelőtt,* majd többek közt a következőket mondja:

— *Ami az amnesztiát illeti, az ellen talán szabad nekünk vádlottaknak is tiltakoznunk.* Az amnesztia szónak megvan az a *mellékiza* hogy az valamely tényleg elkövetett bűncselekmény *megbocsátását* jelenti. Akkor már sokkal szivesebben lát az *ügy teljes letárgyalását.*

A király visszatérési kisérletei ért és a velük kapcsolatos fájdalmas eseményekért is azokat terheli a felelősség, *akiknek titkos szervezkedéséről és különböző machinációikról azóta, hogy ellenzékbe szorultak és kivált az Ullain ügy és a bombamerényletek körüli eljárással kapcsolatban most már sok részlet a nyilvánosság elé került. Ezeknek a köröknek becsvágya abban az időben arra irányult, hogy királyt adjanak Magyarországnak, olyan királyt, akit azután feltétlenül kezükben tarthattak volna.* Ugyanilyen értelemben nyilatkozott gróf *Andrássy* Gyula is, aki kijelentette, hogy az ügy vádlottai erélyesen fogják legközelebb sürgetni a pör letárgyalását.

Irodalom, művészet

Egyházi zene Aradon.

(Fischer Ernő és Trittinger Adolf hangversenyei a minoriták templomában.)

Az egyházi ének és zene müvelése az utóbbi években Aradon holtpontra jutott. Most, rövid idő óta azonban ismét virágzásnak indult, mett egy kiválóan intelligens és ambiciózus zenész vette a kezébe a minoriták templomában az istentiszteletek zenei részének vezetését. Trittinger Adolf, egy fiatal német karmester vezényel egy kitünő, Aradon már régen nem hallott értékekből álló énekkart. Ő válogatta össze azokat a szebbnél, szebb modern müveket, amelyeket az énekkarnak betanitott. Springer, Goller, Picka Kristinus melódiában és változatokban gazdag müveit mutatta be az énekkar karácsony két napján tiz órás miséin. Trittingerről meg kell még állapitani, hogy kitünő orgonista is. A karácsonyi nagymisék ünnepi hangulatát emelte még az a körülmény, hogy az orgonán Fischer Ernő zongoraművész játszott nagyszerü technikával és az előadott müvek szellemének finom árnyalásával.

Ugyanez az énekkar Trittinger Adolf vezényletével és Fischer Ernő kiséretével december 30-án vasárnap délelőtt 10 órakor Mitterer, Missa „in honorem S. Thomae", és Goller, Offertorium „Deus firmavit", 31-én hétfőn este hat órakor az ó-év bucsuztatása kor Rihovsky „Te Deum", Palestrina „Alma Redemptoris" (A capella) és Kristinus „Tantum ergo" Uj-év napján délelőtt 10 órakor Rihovsky „Missa Loretta" és Goller, Offertorium „Tui sunt coeli" cimü müveit adják elő.

* **A temesvári szinház müsora.** Péntek: Szulamith. Szombaton délután 3 órakor: A cigány. Este 8 órakor: Bajadér. Vasárnap d. u. 3 órakor: Tul a nagy Krivánon, este 6 órakor: Trilby. 9 órakor: Hazudik a muzsikaszó. Szilveszter estéjén 6 órakor: Hazudik a muzsikaszó. 9 órakor: Nagy kabaré.

* **Az aradi szinház heti müsora.** Péntek: Mignon. Máthé Rózsi, Baranyai Jolán, Bing János, Kertész Vilmos, Huszár Károly vendégfellépt ével. (Bérletszünet. Szombat d. u.: fél 6 órakor: Leányvásár. Halász Ica és Huszár Károly vendégfelléptével. (C.) Este: Román előadás. Vasárnap d. u. 3 órakor: Aranymadár. Láng Esztike vendégfelléptével.

* **Tessitori Nórát**, az Erdélyszerte ismert kiváló előadóművésznot nyerte meg az aradi Kölcsey-Egyesület vasárnap rendezendő második irodalmi délutánjára. A kiváló művészasszony Maria Rillke verseit adja elő Franyó Zoltán kiváló fordításában, azonkivül az ő művészete által ismertté vált székely népballadákkal ismerteti meg az irodalmi délután közönségét. A Kulturpalota nagytermében tartandó Kölcsey-zsur vasárnap délután 5 órakor kezdődik és azon a tagok ingyen jelenhetnek meg.

* **Aradi szinházi hirek.** Mignon Máthé Rózsi vendégfelléptével. Pénteken folytatja aradi vendégjátékát Máthé Rózsi, az Aradon legutóbb is óriási siker mellett vendégszerepelt kitünő énekesnő, aki ezuttal a népszerü opera cimszerepét énekli. A másik nagy női főszerepet szintén vendég, Baranyai Jolán kiváló koloratur énekesnő énekli, a többi főszereplők Bing János, Kertész Vilmos és Huszár Károly. A Mignon pénteki reprizét bérletszünetben és tekintettel a vendégfellépésekre, felemelt helyárak mellett tartják meg. Az óriási érdeklődésre való tekintettel vasárnap fél 6 órás kezdettel megismétlik a Mignon előadását rendes esti helyárak mellett. — Vasárnap d. u. 3 órakor a régen nem játszott Aranymadár operettet elevenitik fel Láng Esztike vendégfelléptével. Az érdekes repriz csaknem az egész operettegyüttest foglalkoztatja. — A Mignon előadására csütörtökre váltott jegyek a Mignon péntek esti előadására érvényesek.

* **A Pásztortüz** kolozsvári irodalmi folyóirat karácsonyi száma hatalmas irógárdát vonultat fel. A számot artisztikus cimlap ékesiti. Nagy Dániel, Nyirő József, Tamási Áron, Laczkó Géza, Murányi Győző, Reményik Sándor, és még mások prózai irásai, Áprily Lajos, Berde Mária, Endre Károly, Finta Gerő, Finta Zoltán, Franyó Zoltán, Kádár Imre, Ligeti Ernő, Mécs László, Closz Lajos, Szombati Szabó Isván, Walter Gyula és többek versei, krónikák, tanulmányok egészitik ki ezt a legujabb és ismét értékes számot.

Felmentett alezredes.

(Egy évi börtön után felmentés.)

(Saját tudósitónktól.) Ma tértek vissza a nagyszebeni hadbiróság tárgyalásáról azok a vádlottak, akik B. volt alezredes ügyével kapcsolatban álltak vád alatt. Tudvalevőleg B. volt alezeredest azzal vádolták, hogy amikor a falvakban szemlét kellett volna tartani, nem tartotta meg, hanem a tisztiszolgájával küldte el a járás szolgabirájának a szemleivet aláiratni és a különdijakat a szemleutakért mindamellett felvette. Vádolták még azzal is, hogy a kereskedőktől a hadsereg részére szállitott árukról nagyobb számlát vett át, mint az áru tényleges értéke és ezeket a számlákat fizetette ki magának. Az akkor még aktiv alezeredest, két alantasát és a hadkiegészitő néhány altisztjét hadbiróság elé állitották és B.-t és az egyik altisztet egy-egy évre itélték el. A többi vádlottat felmentették. B. akkor ftlebbezett és a nagyszebeni hadbiróság tegnap tartott tárgyalásán, a közben nyugdijba ment B.-t és az összes vádlottakat a vád alól felmentette.

Siketnéma-kongresszus Aradon

(Több mint száz delegátus vett részt az egész országból.)

(Saját tudósitónktól.) A romániai siketnémák karácsony első napján tartották országos kongresszusukat Aradon a Vadászkürt étterem helyiségében. A nagyszabásu kongresszusra Erdély és a regát minden városából összesen több mint száz delegátus érkezett Aradra. Különösen sokan érkeztek Sibiuból, Sigisoaráról, Brassóból Bucurestiből és Temesvárról. A 20 tagból álló temesvári delegáció *Haágh* Mátyás és *Aranyos* Dávid vezetésével ment Aradra a kongresszusra, a lugosi kiküldöttek *Kókay* József és *Finkelstein* Ignác vezetésével érkeztek, a kolozsváriakat *Alföu* Miklós, a petrozsényiakat *Hajdu* Ignác képviselte. A fővárosi kiküldöttjei *Filip* Cornél és *Stefanic* Pál, voltak. *Ghica* Henrik herceg a bucurestii süketnéma egyesület elnöke személyesen vett részt az aradi kongresszuson. Kedden délelőtt tartották az előértekezletet s délután volt a tulajdonképeni kongresszus, amelyen panaszaikat és sérelmeiket adták elő a kongresszus tagjai és megtárgyalták azokat a módozatokat, amelyek mellett bajaik orvoslást nyerhetnek. Az aradi siketnéma egyesület diszelnökei *Vulpe* József, az aradi állambiztonsági hivatal főnökhelyettese és *Blédy* Boudizsár mellett *Stefanic* Pál bucurestii delegátus elnökölt, a jegyzőkönyvet pedig *Petrescu* János vezette. Elhatározták, hogy panaszaikat memorandumba foglalva, a kormányhoz juttatják és kérik, hogy minden nagyobb városban állitsanak fel a siketnémák részére közmühelyeket és létesitsenek Aradon és Nagyváradon siketnéma iskolát. A nagy gyülés a királyi párhoz hódoló táviratot küldött. A népes kongresszust Stefanic Pál elnök rekeszette be.

HIREK.

Az erdélyi sajtó karácsonya.

Az erdélyi és bánáti sajtó a legnemesebb versenyt fejtette ki, hogy minél értékesebb ajándékot helyezzen olvasóközönségének karácsonyfája alá. A *Közlöny* megelégedéssel tekinthet vissza ezidei karácsonyára. Aki szemlét tartott a lapok karácsonyi számai fölött, az megállapitotta, hogy egyetlen lap sem akadt, amely nagyobb terjedelemben jelent volna meg, mint a *Közlöny* és a legszélesebb körben elismerték, hogy olvasnivalót és érdekességeket mi adtunk a legtöbbet. A közönség méltányolta sikeres fáradozásunkat, amikor ennek legjobb bizonyitékaképpen karácsony első napjának reggelén valósággal megrohanta az ujságelárusitókat nemcsak Aradon, hanem Erdély és Bánát többi városaiban is, de főképpen Temesváron és mindenütt valósággal szétkapkodta a *Közlönyt*. Karácsonyi számunk beszédes igéret a megujuló esztendőre, amely a *Közlönyt* mindenkor időben ott fogja látni az erdélyi és a bánáti sajtó élén.

— **Vaitoianu miniszter Aradon.** Vaitoianu Arthur közlekedésügyi miniszter szombaton reggel Aradra érkezik és innen kiutazik a megyébe, ahol nagyobb társasággal vadászaton vesz részt.

— **Pacha Ágostont püspökké szentelik.** Bucurestiből érkezett jelentés szerint Pacha Ágoston apostoli kormányzó püspökké való kinevezése be fejezett tény. Az opostoli kormányzó érdekében dr. Glattfelder Gyula püspök exponálta magát. Pacha Ágoston püspökké való szentelése tavasszal fog megtörténni.

— **Hivatalvizsgálat az aradi pénzügyigazgatóságon.** Simionescu pénzügyi vezérigazgató és Panaide Petrescu pénzügyi vezérfelügyelő ma délelőtt Aradra érkeztek és az itteni pénzügyigazgatóságon hivatalvizsgálatot tartottak.

— **Megszünik az idegenadó a budapesti szállókban.** Budapestről táviratozzák: Budapest város tanácsa elhatározta, hogy az idegenforgalom növelése céljából január elsejétől kezdve megszüntetik az összes szállodákban az idegenekre kötelező szállodai adót. Miután az idegen adó még magyar koronában is jelentős összeget tesz ki, a Budapestre utazó idegenek bizonyára örömmel veszik ezt a kellemes ujitást.

— **Uj lakbérrendelet Németországban.** Berlinből jelentik: A birodalmi kormány ma a lakók védelméről és a lakáshiányról szóló törvény módositására vonatkozó rendelettel foglalkozott. A kormánynak arról a sokat vitatott tervéről van szó, hogy a lakbéreket a békebeli áraknak aranyparitására emeljék és a felemelt házbérek egyrészét adóképen az állam számára igénybe vegyék. A rendelet hir szerint, február elsején lép életbe. A kormánynak ez a tervezete nagy tiltakozásra talált, különösen az alkalmazottak szövetségeinek körében. Azt mondják, hogy a kormány ezeket az aggodalmakat azzal kivánja eloszlatni, hogy a birodalmi alkalmazottak számára megfelelő lakáspénz-pótlékot fog engedélyezni.

— **Meteor-bál február 9-én.**

— **Eau de Cologne Busse** kimérve kapható Fehér & Co. illatszerkereskedésében Aradon.

Szövegezik a francia-belga jegyzékeket.

— Hét pontról tárgyalnak a német memorandum alapján. —

Párisból táviratozzák: A külügyminiszteriumban kijelentették hogy Páris és Brüsszel között a tárgyalás megindult a Németországnak adandó válasz megszövegezésére. Egyelőre a legfontosabb kérdés, hogy Franciaország és Belgium azonos jegyzéket küldjenek-e, vagy pedig különböző szövegezésekben adják át válaszukat Erről még nem döntöttek. Azt hiszik, hogy mindkét kormány külön választ küld, előzően azonban közlik egymással a jegyzék szövegét.

Londonból táviratozzák: A Newyork Herald arról értesül, hogy a német memorandum alapján hét pontról folyik majd eszmecsere. Ezek a következők lennének: A gazdasági összeköttetés helyreállitása Németország és a megszállott területek között, a megszállt területek vámjövedelmenek kérdése, valutakérdések, a Rajna-westfáliai bank megalapitása, a rajnai hajózás, vsuti ügyek, közigazgatási ügyek.

Berlinből táviratozzák: Stresemann külügyminiszter rövidebb üdülésre a délvidékre utazott: Valószinüleg már ujév első napjaiban visszatér, mert akkorára várják Franciaország és Belgium válaszát a német lépésre.

Véres revolveres harc egy betörővel

(Egy bátor aradi rendőr sebesülten fogta el támadóját.)

(Saját tudósitónktól.) Karácsony első éjszakáján izgalmas kalandban volt része egy bátor aradi rendőrnek. *Juchel* János rendőr 25-én éjszaka igazolásra szólitott fel egyik éjjeli mulatóhelyen két duhajkodó fiatalembert. A jól öltözött emberek az igazoltatás elől kimenekültek az uccára, de a rendőr utánuk sietett. Az egyik eltünt szeme elől, a másikat azonban észrevette, hogy a Str. Cusa Voda (Thököly Imre) ucca felé rohan. Utánna szaladt és a Diana-fürdőnél utól érte. A vakmerő ember *többször rálőtt a rendőrre* és azután beugrott az egyik ház kapuján. A rendőr követte a menekülőt, aki az udvaron levő létrán felsietett a padlásra és a feljáratnál ismét *lövöldözni kezdett* a rendőr felé. Juckel János elbujt egy farakás mögé és amikor látta, hogy az üldözött ember eltünik a padlás feljáratától, a létrán lassan utánna kuszott. Alig ért a létra felső fokához ismét *eldörrent egy lövés, amelyik keresztül furta az önfeláldozó rendőr kabátját és kisebb sebet ejtett a baloldalán.* A rendőrt nem riasztotta vissza a lövés, hanem beugrott a padlásra és egy gyors mozdulattal elháritotta a menekülő feléje tartott revolverét, amely elsült és a háztetőbe furódott. Juchel János rövid birkózás után vasraverve szállitotta a lövöldöző embert a rendőrségre.

Kihallgatása során kiderült *Topolovician* Illésnek hivják Calaras községből szökött el, ahol szüleitől tizezer lejt lopott. *Zemphir* Mazil nevü barátjával jött Aradra és *betörésekből akart élni.* Kihallgatása után átkisérték az ügyészség fogházába.

— **Nagy hóvihar Németországban.** Berlinből táviratozzák: A szent estén és karácsony két napján óriási hóvihar dühöngött egész Németországban, amely tekintélyes károkat okozott. Sok vonat a nagy hófuvás miatt elmaradt. A vihar különösen az Óriás-hegységben volt pusztitó hatású, ahol a szabadban való tartózkodás életveszéllyel járt.

— **Aradiak párbajai Budapesten.** Budapestről jelentik: Löbl János aradi származásu földbirtokosnak egy összeszólalkozásból kifolyólag lovagias ügye keletkezett Paxi Kornél ezredessel. Az ügy folytatása párbaj lett, amelynél Tomka Zoltán, az aradi származásu huszárezredes volt Paxi segédje. Löbl sértetlen maradt, az ezredes a mellén és a vállán sebesült meg. Löblnek már ez a negyedik párbaja és eddig mindegyikben sértetlen maradt. Székely Albertnek, az Aradi Közgazdasági Bank igazgatójának fia dr. Székely Imre, egy budapesti bank cégvezetője Schwendtner Pál huszárfőhadnaggyal párbajozott. A Fodor vivóteremben lefolyt párbaj során a főhadnagy balkezén sérült meg, mig Székely sértetlen maradt.

— **Dr. Winnand-féle** hársmézcukor a legjobb szer köhögés és rekedtség ellen. Ügyeljünk a névre!

— **Szünetelnek az adópénztárak.** Az aradi pénzügyigazgatóság adópénztárai holnaptól kezdődőleg szünetet tartanak január ötödikéig. Már a holnapi napon nincsen pézkezelés és csak január ötödikén kezdik meg ismét. A szünetet a rendes évvégi zárlati munkálatok miatt rendelték el. Az állampénztár azonban nem tart szünetet és továbbra is fogad el befizetéseket és eszközöl kifizetéseket.

— **Különös kilakoltatás.** Egy kilakoltatási perben érdekes döntést hozott ma délelőtt a temesvári járásbiróság. P. H. háztulajdonos kilakoltatási eljárást inditott T. B. nevü lakója ellen, akit azzal vádolt, hogy homosexuális életet él és éjszakánként vendégeket lát magánál, akik duhajkodásukkal felverik a ház nyugalmát és jó hirnevét veszélyeztetik. A megvádolt lakó azzal védekezik, hogy ő más lakást nem tud kapni, holott két háza van Temesváron, az egyikben egy magasrangu tisztviselő lakik, a másikban éjjeli mulatóhely van. A járásbiróság nem fogadta el a védekezést és elrendelte a kilakoltatást.

— **Női ridikülök,** oldaltárcák, uti készletek, fésü- és manikür-casetták, böröndáruk legszebb kivitelben Hegedüs cégnél Aradon.

— **Játékáruk nagy választékban** Hegedüs cégnél. Aradon.

— **Eljegyzések.** Wiznicay József birtokos Zimándujfaluról és Papp Margitka urleány Ujszentannáról jegyesek.

Biró Béla aradi vendéglős kedves leánykáját, Magduskát eljegyezte Vági Mihály kereskedő Csorvásról (Magyarország.)

— **Karácsonyi ruhakiosztás.** Az ujmikalakai Nőegylet karácsonyi ünnepélyt rendezett, amelynek keretében 36 ruhát, 4 pár cipőt, karácsonyfaágacskákat, kalácsot és süteményt nyujtottak át fehérruhás angyalkák a szegény gyermekeknek. Seprényi Rózsi „A szegények karácsonya“ cimü költeményt szavalta hatásosan. Hajós Lukrécia, az egylet elnöknője köszönetet mond a megjelenteknek s azoknak, akik a karácsonyi ünnepély sikeréhez hozzájárultak: Singer Miksáné, Seprényi Ferencné, Barzin Gyuláné urnőknek, akik különféle adományokkal és Hessz Lajos 100, Codrián Simonné 50, Bisoff Jakab 20 lej pénzadománnyal járultak a szegények karácsonyához. Siebig Frigyes glogováci esperes ur gyönyörü szentbeszéddel zárta be az ünnepélyt.

— **Halálozás.** Kanabé Lajos nyug. főmozdonyvezető f. hó 26-án 75 éves korában elhunyt. Temetése f. hó 28-án délután 4 órakor lesz a Str. Cosbuc (Wesselényi-u.) 31—47. sz. gyászházból.

— **Elkészült aradi utlevelek.** Az aradi államrendőrség utlevélosztálya figyemezteti a közönséget, hogy az utlevélkérvények csak akkor intézik el, ha azokhoz az ügyészségtől kért igazolványt mellékelnek, amely bizonyitja, hogy a kérvényező ellen nem folyik eljárás és nem volt büntetve. Utleveleiket a következők vehetik át: Römer Ilonka, Székely Miklós, Láng Illés, Varga Andrásné, Rózner István, Issekutz Márton, Wadowszky Gusztáv, báró Neuman Alfréd, Grün Katalin, Kállay Margit és Fássi Etelka. A következő amerikai utlevelek készültek el: Sternberg Jenő, Gubincsik Lajos, Rigler Kálmán, Kotilla Albert, Kotilla Sándor, Pankotán György, Boksán Albert és Barich Mária.

— **Temesvári rendőri hirek.** Paulis József napszámos a gyárvárosi Szénatéren összeverekedett egy barátjával, aki annyira összeszurkálta, hogy kórházba kellett szállitani. — Bálint Mihályt tegnap éjszaka verekedés közben összeszurkálták. Állapota sulyos. — Ma délután Adamescu Mária tizéves leány elesett a sikos járdán és a jobb lábát eltörte. — Ma délelőtt a temesvár-gyárvárosi parkban eszméletlen állapotban egy félig megfagyott emberre akadtak. A Bega-szanatóriumba szállitották és anélkül, hogy eszméletre tért volna, meghalt. Kilétét nem lehetett megállapitani, mert zsebeiben semmiféle irást nem találtak.

— **Berelien Kernel könyvtárában.**

— **Letartóztatott erőszakos merénylő.** Ma beszállitották az aradi ügyészség fogházába Kovács Péter foglalkozásnélküli csavargót, aki tegnapelőtt délután a borosjenői országuton megtámadott egy fiatal leányt és azon erőszakos merényletet követett el. A csendőrség a merénylőt letartóztatta és beszállitotta az aradi ügyészség fogházába.

— **Fogtechnikusi vizsga.** Hallamassek Nusi közismert fogtechnikus a bucuresti egyetemen a mult hónapban kitünő sikerrel levizsgázott. Rövidesen megkezdi rendelését Str. Consistorului No. 11. (Batthyány-u. 32. szám) alatt.

— **Megszüntetett rendőri őrizet.** Az aradi törvényszék vádtanácsa ma délelőtt foglalkozott Balla Zsigmond műszerész kérelmével, aki a Moldügyben hosszabb ideig vizsgálati fogságban volt, majd lakásán való rendőri őrizet alatt szabadlábra helyezték. Balla Zsigmond részletesen indokolt felfolyamodásban kérte a rendőri őrizet megszüntetését, amit a vádtanács el is rendelt.

— **Elhunyt hirhedt betörő.** Cserny György hirhedt rovottmultu betörő, akit különböző lopásokért az aradi büntetőtörvényszék legutóbb két évi börtönbüntetésre itélt, ma az aradi közkórházban csonttuberkolozisban meghalt. A betörőt néhány héttel ezelőtt szállitották be az ügyészség fogházából az aradi közkórházba, ahol a rovottmultu ember tegnap éjszaka meghalt.

— **Életfogytiglani fegyház helyett 15 év.** Komáromi Antal züllött aradi cipészsegéd ez év áprilisában ittas állapotban fejszével agyonütötte vad házastársát, Klein Borbálát és annak kisleányát, Boriskát. Az aradi büntetőtörvényszék juniusban tartotta meg a gyilkos cipészsegéd bünügyében a főtárgyalást és két rendbeli gyilkosságért életfogytiglani fegyház büntetésre itélte. A vádlott a törvényszék itélete ellen felebbezést jelentett be a temesvári itélőtáblához, amely a napokban foglalkozott a bünüggyel és Komáromi Antal büntetését 15 évi fegyházbüntetésre szállitotta le. A gyilkos megnyugodott a tábla itéletében, amely igy jogerőre emelkedett. Komáromi Antalt még a hét folyamán büntetésének kitöltése végett az aiudi (nagyenyedi) fegyházba szállitják.

— **Szathmáry Etelka tánciskolájában** f. hó 31-én uj curzusok kezdődnek haladóknak és kezdőknek. Beiratkozás Str. Eminescu 9—17., délután 4—5-ig.

— **Bobula óvadéka.** Budapestről táviratozzák: Az összeesküvési ügyből kifolyólag letartóztatásban levő Bobula tudvalevőleg negyedmilliárd korona óvadékot kinált fel szabadlábrahelyezése esetére. A kétszázötven milliót ma ékszerekben felkinálta védőjének. A vádtanács még nem döntött ügyében.

— **Megfagyott munkás.** Az aradi papirgyár közelében ma megfagyva holtan találták Nica Pál gyári munkást. Az esetről jelentést tettek az aradi királyi ügyészségnek, amely, mivel megállapitást nyert, hogy büntény esete nem forog fenn, megadta a temetési engedélyt.

— **Le tudják fényképezni a véredényrendszert.** Berlinből jelentik: Az orvostudomány ujabban kisérleteket folytat a véredénynek röntgenfényképpel való átvizsgálására. Eddig kontrasztszegény szervek röntgenvizsgálatánál vagy sürüségnövelő, vagy sürüségcsökkentő anyagokat alkalmaztak, mint például a bizmutot a gyomor és belek vizsgálatánál. Az eddigi módszerek azonban a vénák és az artériák lefényképezésére nem bizonyultak alkalmasaknak. Ehhez oly szerre volt szükség, melynek két főtulajdonsága van: a bevezetés helyén reakció nélkül fölszivódás, valamint a szervezettel szemben való teljes indiferens magatartás. Szükség volt végül a vérkeringésnek egy bizonyos fokra való csökkentésére is. Két német tudósnak sikerült ebben az irányban folytatott kisérletek során a véredényrendszerbe való beoltása segélyével eredményt elérni, még pedig stronciumbromiddal, mely után az artériák és a vénák finom elágazása a fényképező lemezen teljesen láthatóvá vált. Most az uj találmány segitségével az eddig felderitetlen problémák egy része valószinüen megoldást fog nyerni.

— **Olajkirály az albán trónon.** Rómából jelentik: Az albán királyi trónt hir szerint egy milliomosnak fogják fölajánlani, mert csak igy remélik az ország pénzügyi helyzetének talpraállitását. A Chicago Tribune római levelezőjének értesülése szerint királyul Harry Sinclair amerikai olajkirályt szemelték ki. Sinclair bizalmas emberei a mult héten Románon keresztül Tiranába utaztak.

LEGUJABB.

Megszünik a hadiállapot és a cenzura.

Bucurestiből táviratozzák: Az Adeverul kolozsvári szerkesztőjének értesülése szerint a Kolozsváron tartott közigazgatási ankét során elhatározták, hogy Erdélyben Bukovinában és Besszarábiában a hadiállapotot megszüntetik azokon a területeken, ahol még érvényben vannak. A hadiállapot megszüntetésével természetesen a cenzura is megszünik.

Kommunista forradalmat terveztek Spanyolországban.

Madridból táviratozzák Messze elágazó összeesküvést fedeztek fel Madridban. Az összeesküvők december 28-ára nagy kommunista forradalmat terveztek Spanyolországban és Portugáliában. Madridban, Szevillában és több más városban számos kommunistát tartóztattak le, akik sportegyesületek leple alatt szervezkedtek.

Venizelosz visszatér Görögországba.

Athénből táviratozzák: Venizelosz csak ideiglenesen tér visszsza Görögországba, hogy elősegitse a konszolidáicót, de ragaszkodik régebbi elhatározásához, hogy a politikai életben nem vesz többé részt. Venizelosz december 29-én Marseilleben hajóra száll.

Athénből táviratozzák: Plastirás ezredes nyilt tengeren találkozik Venizelosszal. A két állam férfi, hogy az ünnepélyes fogadtatást elkerülje, ismeretlen helyen és ismeretlen időben száll partra. Tekintettel arra, hogy Venizelosz a legrövidebb idő alatt megérkezik, az összes katonai szövetségek feloszlanak és a tisztek kizárólag hivatásuknak élnek.

Okirathamisitó detektiv.

(Rendőrtiszti igazolványt hamisitott.)

(Saját tudósitónktól.) Az aradi törvényszék ma délelőtt Marinescu Miklós volt aradi államrendőrségi detektivet közokirathamisitásért vizsgálati fogságba helyezte. Marinescu hosszabb ideig volt az aradi rendőrség szolgálatában és mint detektiv Rasztig István detektivfőnök csoportjában dolgozott. Néhány héttel ezelőtt Marinescu kérvényt nyujtott be Andreescu aradi rendőrigazgatóhoz, a melyben arra való hivatkozással, hogy középiskolai képzettsége van és a volt osztrák-magyar hadseregben tiszti rangban szolgált, kérte subkomiszárrá való kinevezését. A detektiv kérése kedvezőtlen elintézést nyert, mire Marinescu szokatlan eszközökhöz folyamodott vágya teljesitésének keresztülvitelére. A rendőrigazgató szobájából ellopott egy rendőrtiszti igazolványt, amelyet azután saját nevére kiállitott és reáliamisitotta Gritta Ovidiu rendőrprefektus és Andreescu rendőrigazgató nevét. A könyvecskéhez hozzá fűzte arcképét és ellátta a szükséges bélyegzőkkel és megszökött Aradról. Szászrégenben tartóztatták le, ahol hamis igazolványával különböző büncselekményeket akart elkövetni. Beszállitották az aradi királyi ügyészség fogházába, ahol ügyének főtárgyalásáig vizsgálati fogságban marad.

Aradi mozihirek.

* **Még pénteken látható az Apollóban** az a nagyszabásu kalandorfilm, amely Santa Mária vagy egy kalózhajó története cimmel került bemutatóra és az eddigi előadásain osztatlan siker és tetszés kisért. Egy elképzelhetetlen értékü gyémántgyüjtemény birtoklásáért folyik a küzdelem, a mérhetetlen kincs, a milliárdos egész vagyona. A kalózkirály, egy néger óriás rabolja el a kincset, aki menekülni igyekszik, de a milliárdos lányának udvarlója üzőbe veszi s halált megvető bátorságának, élete többszöri kockáztatásával megterem a gyümölcse: megszerzi a kincset s vele együtt a leány kezét is. A szenzációs érdekességü kalandordráma még egyetlen napon, pénteken látható az Apolló szinházban.

* **A Lafayetti tüztorony a cime** annak az igazán érdekes és témájával, meseszövésével lenyügöző kalandos történetnek, amelyet még egy napig tart müsoron az Uránia. Izgalmas harcok, lelket megrenditő küzdelmek és hajszák következnek, a lafayetti tüztorony megdöbbentően szól bele az ádáz tusába, végül a kincskeresők győznek a fegyencek fölött s a kincs az igazi tulajdonosok birtokába jut. Ez a szenzációs film már csak pénteken látható az Uránia szinházban.

Az egyházak közeledése Jugoszláviában.

(A katolikus és a pravoszláv egyház egyesüléséről tárgyalnak.)

Belgrádból jelentik: A jugoszláviai római katolikus egyház és a pravoszláv egyház között kialakuló viszonylatban kölcsönös engedékenységnek egyre számosabb példái láthatók. A jugoszláv kormány és a katolikus egyház közeledése voltaképpen a jugoszláviai pravoszlávság és katolikusság közeledését készíti elő és összefüggésben van azzal a jelentős és titokban már régóta folyó akcióval, amely az általános pravoszláv egyháznak Rómával való kiegyezésére, esetleg egyesülésére irányul.

Ez az akció ez idő szerint Rómában állandóan napirenden van és ezt célozzák azok a tárgyalások is, amelyeket a Vatikán annak idején Csicserinnel, az orosz szovjetkormány külügyminiszterével és közvetve a Szovjet oroszországban müködő pravoszláv egyházzal folytatott. Ennek az eszmének megvalósulása a huszadik századnak történelmi jelentőségü eseménye volna, amely nagy kihatással lenne a világpolitika jövő alakulására, Kelet és Nyugat viszonyának további fejlődésére is.

Természetesen a mozgalom sikerének egyelőre sulyos elvi és gyakorlati természetü akadályai is vannak. Hitelvi kérdésekben meglehetős nehézséget okoz a két egyház között fönálló különbségek áthidalása. Ezek közül az ugynevezett fegyelmi parancsok (papok nősülése stb.) csak könnyebb természetü ellentétet szülnek, amiben mindkét fél könnyebben engedhet. A dogmatikus kérdések ellenben már nehezebben oldhatók meg. Ugyancsak nehézségeket okozhatnak a keleti és nyugati egyház egyesülésének gyakorlati politikai vonatkozásai, különösen a nyugati katolikus államok magatartásának kérdése is.

Mégis az akció szivósan folyik és mint a jelekből megállapitható, legelőször a jugoszláviai, horvátországi katolikus egyház hivatalos köreiben talál az eszme kedvező visszhangra.

Itt a nagyorosz és a szerb pravoszláv egyház, valamint a horvát katolikus egyház egyesüléséből a szláv népek szerepének a világegyházban való megnövekedését tartják szem előtt. Nagy szimpátiával kisérik az akciót az emigrációban levő oroszok egyes körei is, sőt Szovjetoroszország pravoszláv egyháza is. Tichon pátriárkával az élén igyekszik előmozditani a mozgalom sikerét.

Ékszerek,
ezüst és chinai ezüst
ajándékok
ezüst és berndorfi
evőeszközök,
Szolid árak!! 270
Drasoher,
Timisoara, Strada Mercy 8. Saját műhely.
Engros eladás is!

Háztartási edény gyári árban kapható **SZILÁGYI si COMP.** edénygyárában Arad, Piata Stefán Cel-mare 10—11.

KÖZGAZDASÁG.

Létrejött a megegyezés a magyar kölcsön ügyében.

(Még a pénzügyi megegyezés van hátra. — Kevesbik a kölcsönössze get Magyarországon.)

Párisból táviratozzák: Benes csehszlovák külügyminiszter a Petit Parisien munkatársának kije lentette, bizonyosra veszi, hogy a magyar kölcsönt a legközelebb ki bocsátják. A kérdés igen kényes volt, mert a kisantantnak a politikai garanciák, a jóvátételi bizottságnak pedig a pénzügyi biztosité kok tekintetében kell döntenie. A politikai garanciákra a megegyezés már létrejött, a pénzügyi meg egyezés egy hónapon belül várható. A kisantant éppen olyan nagy lelkünek fog mutatkozni Magyarország irányában, mint amilyen mértékben a nagyszövetségesek a maguk részéről bőkezüek lesznek a kisantant tagjaival szemben.

Budapestről jelentik: Az egész országban nagy elkeseredéssel be szélnek a párisi kölcsön tárgyalásokról. Politikai körökben megállapitották, hogy ha meg is lesz a kölcsön, akkor sem lesz eredmé nye, mert az egész kölcsönakcióra ráfizetnek. Oly kevés ugyanis a megállapitott kölcsön összege, hogy Bethlen miniszterelnök és a kölcsön ügyében eljárt miniszterek, politikusok és szakértők hónapok óta tartó utókiadásai és a rengeteg adminisztrációs költség már majdnem teljesen feleméstette a felajánlott kölcsön összegét. Mindazonáltal megállapitják, hogy a nagyhatalmakban meg van a szándék Magyarország fölsegélyezésére és remélik, hogy végül eredménnyel járnak az ország szanálására irányuló törekvések.

= **Lesz-e kosztpénzadó Budapesten.** Budapestről jelentik: Hetek óta tárgyalnak a Tébe megbizottai az állam képviselőivel a kosztpénz megadóztatásáról. A helyzet hosszu ideig bizonytalan volt, mert nem tudják eldönteni, hgoy a kosztpénzt rendes betétként kezeljék-e, mert ebben az esetben csak a betétkamatadó jöhetne szóba. A legutóbbi napokban lényegesen előbb rehaladt az ügy, mert valószinünek látszik, hogy uj adónemeket rendszeresitenek a kamatadó formájára nézve. A kosztpénzkamatadó el határozott tény és 25 százalékos lesz, mely összeget minden bank visszatart a betevőtől.

— **Huszezerbillió értékü márkat optak a német bankjegynyomdából.** Berlinből táviratozzák: Karácsony első napján egy berlini szükségpénz nyomdába betörtek és onnan hat csomagot, egyenkint ezer darab huszbilliót, két csomag, egyenkint ezer darab kétszázmilliárdos bankjegyet, összesen 120000400 aranymárka értékben elvittek. A betöröket részben elfogták, akik azt vallották, hogy a birodalmi banknak ezt a papirmárka pénzét nem szándékoztak forgalomba hozni, hanem meg akarták semmisiteni. A szükségpénzeket még nem találták meg, de remélik, hogy rövidesen megtalálják.

= **Az orosz államjegyek bevonása.** Moszkvai távirat jelenti: A szovjetkormány legközelebb meg fogja vitatni Szokolnikov pénzügyi népbiztosnak azt a javaslatát, hogy kivonják az államjegyeket a forgalomból és fix valutával, részben ezüst érmékkel is helyettesitsék. Ha a javaslatot a kormány elfogadja, azt még a jövő év tavaszán hajtják végre.

— **A frank esésének ügye a francia szenátusban.** Párisból táviratozzák: A szenátus tegnapi ülésén Delasteyrie pénzügyminiszter kijelentette, hogy a frank áresése sem gazdasági, sem másféle szempontból nincsen megokolva, kizárólag bizonyos külföldi körök bizalmatlanságán alapul. Ezzel kapcsolatban a reggeli német lapok a német—francia tárgyalásokról irva, annak a nézetüknek adnak kifejezést, hogy a frank zuhanása Franciaországot alkalmasint engedékenységre birja.

Valutapiac.

Aradi valutaárak. (December 27.) Francia frank 10, svájci frank 35, dollár 200, dinár 2.30, szokol 5.65, lira 8.40, angol font 842, magyar korona 0.0080, osztrák korona 0.002850. *Kifizetések:* Budapest külföldi 94, belföldi 168, Bécs 362, Prága 5.73, Zürich 3420, Milano 8.47, London 849, Páris 9.85, Newyork 196.50, Belgrád 2.22.

Temesvári valutaárak. (Dec. 27.) Newyork 195, dollár 196, London 8.48, angol font 8.70, Páris 9.78, francia frank 10, Zürich 34.05 svájci frank 34.50, Prága 5.71, szokol 5.60, Milano 8.46, lira 8.30, Belgrád külföldi 2.25, belföldi 2.18, dinár 2.15, Budapest külföldi 98, belföli 190, magyar korona 164, Bécs 366, osztrák korona 345.

Zürichi nyitás. (December 27.) Amsterdam 217.12.50, Newyork 572.50, London 2485.50, Páris 28.70, Milano 24.77.50, Prága 16.73.75, Budapest 0.03.02.50, Belgrád 6.50, *Bucuresti 2.95,* Bécs 0.0081.

Zürichi zárlat. (December 27) Amsterdam 217, Newyork 572.75, London 2483, Páris 28.70, Milano 24.80, Prága 16.73.75, Budapest 0.03.02.50, Belgrád 6.50, *Bucuresti 2.95,* Bécs 0.0081.

Bucuresti tőzsdezárlat. (Dec. 27.) *Kifizetések:* Páris 9.80, London 852, Newyork 196, Milano 8.44 Zürich 34.25, Bécs 0.0028, Prága 5.78 Budapest 0.0105. *Vételek:* Napoleon 750, léva 1.35, török lira 1.07, angol font 850, francia frank 10.80, svájci frank 34, lira 8.80, drachma 3.60, dinár 2.15, dollár 197, lengyel márka 0.0050, osztrák korona 0.0028, magyar korona 0.0062, szokol 5.65.

Budapesti Devizaközponti Ügyvezőset. (December 27.) Napoleon 68800, Belgrád 241—255, *Bucuresti 112—125,* London 92300—96700, angol font 92600—97000, Milano 920—975, lira 930—985, Páris 10.60—11.26, francia frank 10.75—11.41, Prága 625—669, Varsó 0.30—0.40, Bécs 0.30.10—32.30—0.40, Newyork 21250—22350.

Budapesti értéktőzsdezárlat. (December 27.) Magyar Hitel 555 ezer, Osztrák Hitel 167.000, Salgó 605.000, Ganz Danubius 4,675.000, Kőszén 2,400.000, Szlavonia 80.000 Kereskedelmi Bank 1,260.000, Cukor 2,950.000, Schlick 97.000, Olasz Bank 26.500, Angol-Magyar Bank 86.000, Leszámitoló 98.000, Csáky 26.500.

A szerkesztésért ideiglenesen:
KŐCSY JENŐ
felel.

Cenzurat: Dr. ROMUL MAGER.

Legkedvesebb, legolcsóbb
ujévi ajándék
egy doboz finom szappan.
Gyönyörüen adjustált szappanok három egy dobozban. Pazar illatu Kölni vizek 7846
Dr. Földes és Hehs

Figyelem! Friss bőrök és talpak gyári áron alul kaphatók, ugy kicsinyben mint nagyban. Villanyos mellett. 7362
TAFROV SEBESTYEN bőrkereskedésében.

Ujévi ajándék
u. m. arany, ezüst, khinaezüst és órák
olcsón 216
Friedmann Testvéreknél
Timişoara, Belv. Mercy-utca 3.
Vesznek aranyat, ezüstöt briliánskövet legmagasabb áron.

Szép ujévi
ajándék
TATAR sapka készitő Timişoara, Páva-utca 6. sz. 254
SAPKÁI
minden fazonban. Engros és Detail.

Modell asztalos
kerestetik a 7485
„Transsylvania"
Armatura és Gépgyár r. t.-hoz
Targu-Mures.

Kifutó fiu
jó fizetéssel felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

14 napig tartmég SOMLÓ Testvéreknél.
az
„Au Bon Gout"
lerakatának 14351
igen olcsó elárusitása
Tekintse meg a kirakatot.

Csobod János
vizsgázott fogtechnikus
özv. Morgenstern Gyuláné fogászatimütermét Arad, Strada Bratianu (Weitzer János-utca) 15., a főposta vival szemben **átvette.** 4076

Rudvas Kg.-ként 9.50.
lapos, gömbölyü és négyzet. Vasgerendák minden méretben. Olom minden mennyiségben kapható: **Dautsch Jacab**
Timişoara gyárv. Str. Dacilor 56. Telef. 601

Izléses művészi fényképeket **olcsón**
Brunner müterme,
Timişoara, Bulv. Carol (Kossuth L.) 15

Házasulandók figyelmébe!
Számos 18—50 év közötti urinők 50.000—1,400.000 Lejig érő vagyonnal, valamint minden igényekhez képest biztos állásu és vagyonos urak, ismeretség hiányában házasságot óhajtanak kötni. — Diskrét gyors felvilágositással szolgál:
Fix általános kereskedelmi iroda
Timişoara, Fabrica, Strada Cegelniceanu (Indóház-ucca) 16. sz. 164

Tremonia Tinta
Az összes létező tenták győngve
Gyártja: Westdeutsche Sprengstoffwerke A. G. Dortmund (Westfália)
Kapható: Minden jobb papirkereskedésben.
Nagybani fölerakat:
Gerő Testvéreknél Timisoarán.
257

Részletfizetésre is
hitelképes egyének napi árban
előnyös heti és havi részletfizetésre
vásárolhatnak férfi és női posztót, szöveteket, kész ragiánokat, női és férfi kabátkelméket. Párisi szabászunk a legdivatosabb öltönyöket készíti:
VARGA & ZEINER
Concurrentia posztó, szövet raktár,
Párisi szabóság, Arad Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 21.
Hoffmann Ottó mellett. 14208

Női és leányka felöltő szükségletének beszerzése előttkeresse fel okvetlenül Juliu PLESZ Gyula véget, Arad, Str. Col. Pirlat 3. (Jórbeanty-u.) a szinház mellett, az járatával szemben, ahol az összes raktáron levő készletek mélyen leszállitott árban lesznek kiárusitva.

Igaz Sándor ékszerész, Minorita-palota. — Elsőrangu modern ékszer, arany, ezüstnemü, alpacca-ezüst és diszmü cikkek nagy raktára **Ujévi ajándékok** legszebb és olcsó beszerzési forrása. Vesz mindennemü ékszer- és aranyárut

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

PERFEKT gépíró kisasszony, ki a román és magyar nyelvet tökéletesen birja, azonnal felvétetik. Cim Banca Centrala Filiala Arad. 7408

KERESÜNK jól bevezetett helyi képviselőt nagyszerü tömegcikkek elhelyezésére. Ajánlatokat „Agilis" jeligére Lloyd Expresszhez Cluj, kérünk. 7484

IRODISTANŐ gyakorlattal, állást keres. Megkereséseket „Ujév" jeligére az Aradi Közlöny kiadójába kér. 7492

GYERMEKTELEN házmesterpár kerestetik Hacker Arad, Strada Stanescu Mircea 7. (Verbőczy-ucca 5.) 14208

HÁZIVARRÓNŐ házakhoz ajánlkozik. Vállal javitásokat, házi pongyolákat, jemper ruhahorgolást. Cime Wallinger hirdetőjében Arad. 14179

GÉPIRÓNŐ, aki románul és magyarul diktandóra gépirni tud, ügyvédi irodába kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 13967

MEGBIZHATÓ jobb nőt keresek két hónapos kisleányom, két nagyobb fiam mellé. Arad, Strada Desseanu 12. (Révay-ucca.) 14175

ABLAKÜVEGEZÉST tudó munkás állandó alkalmazásra felvétetik Mousselin üveggyár Arad, Strada Crisan (Karolina-ucca) 12. 14208

KIFUTÓ FIU, jó fizetéssel nyomdánkban alkalmazást nyer.

Lakás.

BUTOROZOTT szoba teljes ellátással kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 7493

Vétel és eladás.

OLCSÓ és szép ujévi ajándéktárgyakat, u. m.: étkező, fekete kávés és üvegszervizeket, arany órákat, disztárgyakat, kézimunkákat, szinházi látcsöveket, antik szalon fehérnemüt, utazó bundát biber béléssel, perzsa szőnyeget szerezhet be Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. jobb. 1000

EZÜST és disztárgyakat, szőnyegeket, antik dolgokat, háztartási cikkeket, fehérnemüeket, butorokat, bizományba vesznek. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. jobb. 1000

NŐI téli kabát prémmel, fekete selyem estélyi ruha, asztali futó, divány párna, kézimunka, eladók. Cim Wallinger hirdetőjében Aradon. 14179

ELADÓK különféle vendéglői berendezések, befőttek, lekvárok, paradicsom, ecetes ugorka és paprika. Megtekinthető Pannonia-szállodában Arad. 14208

ELADÓ egy 16 HP. erős benzin-motor 40.000 lejért. — Egy pár 42-ös kőjárat francia kövel 30.000 lejért Santana-Nou (Uiszentanna) 730. szám. Wekerle Ferenc. 7494

„SINGER" sülyesztő varrógép eladó. Megtekinthető Uranus-irodában Aradon, főpostával szemben. 14327

EGY világos modern uj hálószoba elköltözés miatt eladó. Bővebbet volt Klein hirlapirodában Aradon. 7490

HENTESEKNEK való keveset használt töltőgép eladó. Arad, Strada Vulcan 12. (Kazinczy-ucca 8.) lakatos műhely. 7498

UJ BUTOR Garai butorüzletben Arad, Calea Banatului 5—12. 6195

MÜTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kinai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaszőnyegeket, egész gyüjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Ede-palota.) 11895

ANTIK BUTOROK, modern és régi festmények, perzsaszőnyegek, mütárgyak, antik üveg és porcellán tárgyak állandó vétele és eladása. Vidéki meghivásra kiutazunk. Ajánlatok a tárgyak és árak megjelölésével Szépmüvészeti Szalon Arad Ortutay-palota cimre küldendők. 13573

BUTOR RAKTÁROMBAN ebédlők, háló szobák, valamint kárpitos áruk olcsó áron kaphatók. Wiegenfeld Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 40a) 13585

NŐI ingek, kombinék, batiszt, klott mosókötények, gyermekruhák, flanell és klottalsók, pongyolák karácsonyra, gyári áron lesznek eladva Stern Testvéreknél Arad, Strada Metianu (Forray-ucca) 2. 14178

Ingatlan.

ARAD, CALEA SAGUNA (Variassy Lajos-uccában) három és kétszobás lakásos ház, udvar és kerttel 250.000 lejért eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 14327

UJ, modern magánház elfoglalható lakással eladó. Gazdálkodásra is alkalmas. Arad, Strada Capitan Ignat (volt Kapa-ucca) 36. szám. 7491

Ellátás.

ELEGÁNSAN butorozott külön szobát, ebéd vacsorát kaphat INTELLIGENS uriember, vagy hölgy, előkelő családnál. Cim Wallinger hirdetőjében Aradon. 14179

HÁZASPÁR teljes ellátásra felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 7488

Oktatás.

KÖNYVELÉS, magyar-német gyorsirás, levelezés, számlázás, francia, angol nyelvben magánoktatást ad, magánvizsgálatokra előkészit Engel Arad, Strada Brancovici (Lázár Vilmos-ucca) 2. 14178

Különféle.

ÁRUROZÁST, damborirozást, gombáthuzást, pliszé és gouvellirozást vállalunk. Stern Testvérek Arad, Str. Metianu (Forray-ucca) 2. 14178

SINGER VARRÓGÉPET használatra adok annak, aki 3000 lejt kölcsönözne. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 7499

Merle Géza
okl. mérnök és vállalkozó

Arad, Str. Eminescu 8. (Deák Ferenc-ucca 40.) Végez földméréseket, parcellázásokat előnyös árban, traciroz és épit iparvasutakat, ellenőriz épitkezéseket. Mindennemü vasbeton vállalkozás. — Üveggel bélelt vasbeton hordók speciális készitése. — A mérnöki irodával kapcsolatos INGATLAN ÉS ÁRUFORGALMI SZAKIRODA. 7462

Női harisnya legolcsóbb 23.— Férfi és gyermek harisnya 15.— L. **Bogyó A.** Arad, Str. Eminescu 13. Női fekete sely. harisnya 150— Női, férfi és gyerm. kesztyü 24.— Gombok, cérnák, szabó-kellékek

Állandó **BUTOR**-raktár **háló-, ebédlők, uriszobák,** konyha-berendezések, irásztalok, függönytartók, zongoraülőkék, matracok, stb. jó, szép és olcsón kapható a 255
Butorkészitő iparosok Szövetkezetében Timisoara, Józsefváros, Scudier-liget.

Azért csak az I. Váradi—Mihajlovics női szabó készíti a legelegánsabb és legszebb ruhákat. Strada I. Russu Sirianu (Aulich-uica) 3—20 szám alatt.

Uj ingatlan és áruforgalmi szakiroda.
Merle Géza okl. mérnök irodájával

kapcsolatosan ingatlan- és áruforgalom lebonyolitására is berendezkedett. Közvetit különösen házakat, telkeket, birtokat, melyeket egyidejüleg szakszerüen és dijmentesen felbecsül. Elad és vesz vasuti anyagokat, (sinek, váltók, talpfák), motorokat. Képviseli a „Trassia" Erdélyi Traszmüvek R.-T.-ot, forgalomba hozza cementpótló gyártmányait. — A „Bacula" menyezet kizárólagos lerakata. — Magán- és bérházakat megvételre keres. — 24 HP. négyhengeres üzemképes Magnet-motort megvételre ajánl. — Épitész urak figyelmébe ajánlja eladó zsinórüvegét mélyen a napi áron alul. Dijmentes müszaki vélemény. Iroda: Arad, Strada Eminescu 8. (Deák Ferenc-ucca 40.) I. emelet.

Délutáni és estélyi ruhák Bundák, Fehérnemüek, Szőnyegek
a legegyszerübbtől a legfinomabb kivitelig
Kolzer
divatáruházában, 13961
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 9.

Szerszámlakatos,
aki eszterga kések kezelésében teljesen jártas, felvétetik a
„Transsylvania"
Armatura és Gépgyár r. t.-hoz
Targu-Mures. 7436

A legdivatosabb
téri-, női- és gyermekcipők
elsőrendü anyagból készülnek:
Dr. Téglássy József
uricipészetében Arad, Str. Corvin 6. (Hunyadi-ucca). 14175

Regatul România Tribunalul Arad
Cof. 6174—923.

PUBLICATIUNE

Tribunalul Arad publică că în urma cererei lui Dimitrie Popoviciu dom. Arad, în baza ord. 4070—1915. M. E. min. să introdus procedura concordat fortat fără faliment.

Ca suprafegheitor de avere este Domnul advocat Dr. Felix Bauer din Arad.

Creditorii sunt somati ca creantelor în modul prescris în §—ul 28 a susmentionatului ordin să le anunta până în ziua de 17 Januarie 1924, căci în caz contrar numai avea drept de votare.

Termen pentru desbatere sa fixeaza pe ziua de 7 Februarie 1924. a. m. orele 9 la Tribunal Arad etaj. I. sala nr.74.

Efectul de drept a procedurei să incepe cu ziua 20 Decemvrie 1924.

Arad, la 20 Decemvrie 1923

Judecător C. Sotirescu m.p.
Pentru autenticitate
E. S. oficial superior
Gartner m. p.

Szalonnakorka a legjobb minőségben **Fántasie figurák és Arabeszkek** csokoládéból és cukorkából nagy választékban: **Gábor** cukorka-üzlet, Arad, Str. Alexandri (Salacz-u.) l. ez **A legolcsóbb bevásárlási forrás!!**

UTLEVELEKRE vizumot a legpontosabban beszerzem. Naponta megy futár. Gyüjtőhelyek: Weinberger cipőüzlet Bulv. Reg. Maria és Weiss Dávid nagykereskedése, a rendőrprefektura mellett. Dr. Boér Kálmán.

Olcsó takarmány gazdák részére. 50 bani egy kiló cukorrépaszelet (maláta) bármely állomásra szállitva Cim: **Guttmann Jenő** Timisoara, Erzsébetváros, Rezső-utca 17.
Megrendelések felvételére minden községben megbizottak felvétetnek.
Megrendeléseket fölvesz a Jelzálog Hitelbank, a Ferdinand szálló mellett. 206

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépén. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdavállalat.